

מטעמי תורת זינים

פרשת מסעי – ניצוצות הקדושה בגלות ישראל

התורה מתארת את מסעיהם של בני ישראל במדבר שנאמר "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעִבְרַתְּם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם: וַיִּסְעוּ מֵרַעְמֶסֶס בְּחֹדֶשׁ הָרְאשׁוֹן בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרְאשׁוֹן מִמִּקְרַת הַפָּסַח יָצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעִינֵי כָל מִצְרַיִם: וּמִצְרַיִם מִקְבָּרִים אֶת אֲשֶׁר הִכָּה ה' בְּהִסּוֹף כָּל בְּכוֹר וּבְאֶלְקֵיהֶם עֲשָׂה ה' שְׁפָטִים: וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמֶסֶס וַיִּחְנוּ בְּסֹכֶת: וַיִּסְעוּ מִסֹּכֶת וַיִּחְנוּ בְּאֶתֶם אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַמִּדְבָּר: וַיִּסְעוּ מֵאֶתֶם וַיָּשֻׁב עַל פִּי הַחִירָת אֲשֶׁר עַל פְּנֵי בַעַל צְפוֹן וַיִּחְנוּ לְפָנֵי מִגְדֹל: וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירָת וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיִּלְכְּדוּ דָרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבָּר אֶתֶם וַיִּחְנוּ בְּמִרְרָה: וַיִּסְעוּ מִמִּרְרָה וַיָּבֹאוּ אֵילְמָה וּבְאֵילִים שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינַת מַיִם וְשָׂבְעִים תְּמָרִים וַיִּחְנוּ שָׁם: וַיִּסְעוּ מֵאֵילִים וַיִּחְנוּ עַל יַם סוּף" (במדבר ל"א, א-ו) וכן הלאה התורה מונה את שאר המסעות של בני ישראל במדבר.

ויש להתבונן, מדוע עם ישראל אשר יצאו מארץ מצרים היו צריכים לעבור דרך מקומות רבים במדבר סיני ולא הגיעו ישירות לארץ ישראל?

ניצוצות קדושה' רבים מאוד התפזרו בראשית הבריאה בכל הארצות

בעת בריאת העולם נפלו 'ניצוצות קדושה' (נועם אלימלך' לר' אלימלך מליזענסק פרשת שלח ד"ה ועתה יגדל נא, 'בני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ד' דרוש ו על דרך הסוד ד"ה ומצו ושאר ידוע), **וכשחטא אדם הראשון הוסיפו ליפול עוד ניצוצות** (פרי עץ חיים' להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג' ד"ה אמנם בכל הגאולות, 'מאורי אור' לר' מאיר ביקיאל ד"ה 'ונלעיד' בהקדים' מהארי"י ז"ל, נועם אלימלך' פרשת שלח ד"ה ועתה יגדל נא, 'בני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ד' דרוש ו על דרך הסוד ד"ה ומצו ושאר ידוע, 'נור הקודש' על בראשית רבה פרשה עה סימן א' ד"ה ואמנם הדברים, 'זרע ברך' לר' ברכיה ברוך פרשת שמות ד"ה 'חטעם הב' איתא בכוונת הארי"י ז"ל מהארי"י ז"ל) **רבים עד אין מספר** (מחשוף הלבנו' לר' יעקב אבוחצירא פרשת כי תבוא דף צט ע"א סוף ד"ה אי נמי והיה) **בתוך ה'קליפה'** (מאורי אור' לר' מאיר ביקיאל ד"ה 'ונלעיד' בהקדים' מהארי"י ז"ל, 'אור החיים' על התורה פרשת בראשית א, א' ד"ה והנה ידוע הוא, 'ערבי נחלי' פרשת חקת בלק דרוש א' ד"ה כך הענין שכל ניצוץ) **והם התפזרו בכל קצוי הארץ** (נור הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כד סימן ד' ד"ה כתיב כי לעולם) **והתערבו בחלקי הבריאה שהם 'הדומם' 'הצומח' ו'החי'** (ערבי נחלי' פרשת חקת בלק דרוש א' ד"ה כך הענין שכל ניצוץ, 'תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדיסק בחלק רמזי פורים דרוש ו על קבלת התורה ד"ה 'אמנם כאשר נשים לב' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל) **והעבודה בעולם הזה היא**

אם אדם הראשון לא היה חוטא באכילת עץ הדעת טוב ורע, אז היו נתקנים כל הניצוצות שנפלו לפניו בבריאה ולא היה צריך לעולם הזה כלל. רק כיון שחטא אז הם נשארו מעורבבים (תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדיסק בחלק רמזי פורים דרוש ו על קבלת התורה ד"ה 'אמנם כאשר נשים לב' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל) **והעבודה בעולם הזה היא להוציא את 'ניצוצות הקדושה' שנמצאים 'בשבינה'** (ערבי נחלי' פרשת חקת בלק דרוש א' ד"ה ומה שנראה לו) **גם בעקבות הפגם של אדם הראשון** (תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדיסק בחלק רמזי פורים דרוש ו על קבלת התורה ד"ה 'אמנם כאשר נשים לב' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל) **ולצורך כך נשלחו נשמות ישראל לעולם הזה כדי ללקט את הניצוצות הקדושים הללו אחד אחד** (ערבי נחלי' פרשת חקת בלק דרוש א' ד"ה לזאת בעת בוא) **על ידי המעשים הטובים** (מאורי אור' לר' מאיר ביקיאל פרשת מסעי ד"ה ונלעיד' שכל המעשיות) **המצוות, התורה והתפילה – שכולם נתקנו לצורך הביטויים הללו** (פרי עץ חיים' להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג' ד"ה אמנם בכל הגאולות, 'תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדיסק בחלק רמזי פורים דרוש ו על קבלת התורה ד"ה 'אמנם כאשר נשים לב' עפ"י כתבי הארי"י ז"ל בכל מקום). **וכך לשלוח את אותם הניצוצות תיכף אל ה' יתברך** (ערבי נחלי' פרשת חקת בלק דרוש א' ד"ה לזאת בעת בוא).

היסורים והצער הם שורשי 'הקליפות' והרע, **וכשאדם מקבל עליו צער גדול למען קדושת יחוד שמו של הקב"ה** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' ר' חיים טירר מצירטוביץ במבוא השער פרק ז' ד"ה והנה יסורים והצער) **אז נמצא שכביכול 'הרעה' דבוקה בו בשעת צערו. וכיון שהפנימיות של צערו היא לשם שמים אז כנגדו גם הפנימיות שברע שהוא 'הניצוץ הקדוש' מוצא 'מין את מינו' ונעזר ברוב כוח להיות מתגבר והולך** (ישער התפילה' בפתח השער פרק א' ד"ה וכן בדרך האחר) **ולהכניע את המסך הרע אשר עליו אשר נכנע כנגדו ונופל מעליו ל'תהום רבא' מקום אשר לא ייזכר ולא ייפקד ולא יעלה על לב לעולם. ואז הניצוץ שהיה מכוסה ומובלע בו** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' ר' חיים טירר מצירטוביץ במבוא השער פרק ז' ד"ה והנה יסורים והצער) **יוצא מפי הרע ונדבק בטוב** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' בפתח השער פרק א' ד"ה וכן בדרך האחר) **כי מוצא מין את מינו, ונדבק בקדושת השכינה ועולה עמה** (ישער התפילה' במבוא השער פרק ז' ד"ה והנה יסורים והצער).

לכן כאשר הארי"י ז"ל היה לומד הלכה ומפלפל בה, הוא היה מייגע את עצמו ומזיע כדי לשבר את כוח 'הקליפות' ולהעלות 'ניצוצות קדושה' (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' ר' חיים טירר מצירטוביץ במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו' והביא שכן הוא בכל ספרי האמת), **ורמזו על כך רבותינו בפסוק שנאמר על העבודה במצרים 'וימָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם עֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבְלִבְנֵים" (שמות א, יד), "קִשָּׁה" – זה בקושיא, ו"חֹמֶר" – זה קל וחומר** (תיקוני זוהר' תיקון תלסר דף כח ע"ב ד"ה בעבודה קשה, 'תיקוני זוהר' תיקונא עשרים וחד ועשרים דף מד ע"א ד"ה ובגין דא שמעו, 'תיקוני זוהר' תיקונא תשיעאה ד"ה ואית שפחה בישא), **ללמד שההתעסקות בתורה צריכה להיות בטורח ויגיעה** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו' ועל זה רמזו הזוהר). **לכן אדם העושה כן בכל יכולת לבבו ונפשו נקרא 'לוחם מלחמות ה''** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' ר' חיים טירר מצירטוביץ בפתח השער פרק א' ד"ה וכן בדרך האחר), **וכן הם הצדיקים שכל מעשיהם בתורה ובתפילה הוא לכבוד הבורא יתברך במסירות נפש ובאהבה רבה הם נחשבים כלוחמי מלחמות המלך** (ישער התפילה' במבוא השער פרק ט' ד"ה וגם בזה הענין).

דיוקא כאשר ההתעסקות של האדם בתורה (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו' ומאמר ג' פרק ק"ד שלד ד"ה ולכן כתבו חכמי האמת) **היא לשמה** (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג' פרק ק"ד שלד ד"ה ולכן כתבו חכמי האמת) **בטורח ויגיעה לכבוד הבורא יתברך, אז נשברים ונכנעים הקליפות ומתעלים מתוכם ניצוצות הקדושה** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו' ועל זה רמזו הזוהר) **ויוצא "יקר מזולל" (ירמיה טו, יט) שהם הניצוצות מתוך 'הקליפה' (אגרא דכלה' פרשת בלק ד"ה והתבונן ידיר נפשי). וכן הוא בשאר המצוות שְׁהִטְרַח והיגיעה של המצוה** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו') **בסיוע עליון** (בעל שם טוב על התורה' פרשת ויצא ד"ה ילחבין זה שי לומרי' בשם פרי עץ חיים) **מְשַׁבֵּר שורש הקליפות שהוא ה'טורח' וה'יגיעה'** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ז' ד"ה יוכן נמי כתבו'). **לכן הזהירו רבותינו שכל כוונת האדם בתורה ובמצוות ובסיוגופים יהיה להיות מוציא לאור את 'ניצוצות הקדושה' שנטמעה בין הקליפות בכלל ובפרט** (שמחת הרגל' להחיד"א דף ח' ע"ב ד"ה מוציא אחרה שמענו).

על ידי השיעבוד והיסורים שבגלות ישראל מתעלים ניצוצות הקדושה

אם ישראל לא זוכים לברר את ניצוצות הקדושה על ידי הצער בעסק התורה והמצוות, אזי עליהם להיות בצער ויסורים שיעשו להם הגויים ועל ידי מלכים קשים כהמן הרשע בעוד יהיו עיניהם אל ה' יתברך כפי שאמר דוד המלך **"יִחַסַּד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לָךְ ה' אֱלֹהֵי מִצְרָיִם"** (תהלים קא, א). **כלומר שכאשר ישראל יאמינו בה' וימסרו נפשם אליו בייסורי צער גדולים ואף ייסורי מיתה – על ידי כן יהיה הביטוי של 'ניצוצות הקדושה' מתוך הקליפה** (ישער התפילה' למחבר ספר 'באר מים חיים' במבוא השער פרק ח' ד"ה יוכן נמי כתבו'). **וכך זה שכאשר יהודי נמצא תחת איזה גוי** (אגרא דכלה' פרשת וישב ד"ה ויאמר לו לך נא) **שמתייחס ל'קליפה' אשר בה נמצאים 'ניצוצות קדושה', והגוי מצער ומייסר את היהודי** (ערבי נחלי' פרשת וישב דרוש א' ד"ה ובכן נבוא לבאר) **או מכה אותו** (אגרא החיים' על התורה בראשית כה, ח' ד"ה אכן יתבאר) **ואף על פי כן היהודי מחזיק באמונתו ותורתו** (אגרא דכלה' פרשת וישב ד"ה ויאמר לו לך נא) **ועומד בנסייון למרות כל המניעות** (ישם משמואל' פרשת בראשית דף יט טור א' ד"ה והנה ידוע במדרשים) **אז על ידי כן יוצאים 'ניצוצות הקדושה' הדבוקים בקליפה** (ערבי נחלי' פרשת וישב דרוש א' ד"ה ובכן נבוא לבאר, 'אגרא דכלה' פרשת וישב ד"ה ויאמר לו לך נא) **וחוזרים לשורשם** (אגרא החיים' על התורה בראשית כה, ח' ד"ה אכן יתבאר).

עם ישראל עברו במקומות רבים במדבר כדי להוציא הרבה ניצוצות קדושה

צירוף נשמותיהם של ישראל במצרים גרם שהם יהיו ראויים לברך 'ניצוצות קדושה' בכל מקום אשר יבואו שמה (יארור החיים' על התורה תחילת פרשת מסעי ד"ה אכן יתבאר על פי). וכך היה כאשר הקב"ה הִסֵב (יצמח דוד' למחבר שו"ת בית דוד פרשת בהעלותך דף י' ע"ב טור א ד"ה וביים הקים) והוליד את ישראל במדבר על מנת שיבררו את 'ניצוצות הקדושה' שם (פני דוד' להחיד"א תחילת פרשת מסעי ד"ה ואפשר עוד לפרש), לפי שהמדבר היה מקום הסטרא אחראי החרב והשמש (יצמח דוד' פרשת בהעלותך דף י' ע"ב טור א ד"ה וביים הקים) ומקום נחשים עקרים ומזיקים אשר נפלו בו 'ניצוצות קדושה' שהתפרזו מחטא עץ הדעת של אדם הראשון (תולדות יצחק לר' יצחק מנעשכ"ו על התורה פרשת מסעי דף מד ע"ב ד"ה אכן ראוי לדעת). ואז על ידי ארבעים ושנים המסעות של ישראל במדבר הם החלישו את כוח 'הקליפות' השוכנות שם והוציאו מפייהם את 'הניצוצות הקדושים' (זרע שמשון' פרשת מטות דף קכ"ב ע"ב טור ב ד"ה וכתוב משה) והעלו אותם אל שורשם שבקדושה (תולדות יצחק לר' יצחק מנעשכ"ו על התורה פרשת מסעי דף מד ע"ב ד"ה אכן ראוי לדעת).

הליכת ישראל במדבר היה כדי להכניע את תוקף הקליפות שם וכך לברר את ניצוצי הקדושה. לכן היו צריכים להיות יחד כל צבאות ה' שהם ששים ריבוא מישראל, עם משה ואהרן וארון הברית (פני דוד' להחיד"א תחילת פרשת מסעי ד"ה ואפשר עוד לפרש) ואוהל מועד שהיה עמם ובכוח מעשיהם החשובים (באר מים חיים' פרשת עקב אות טו ד"ה המוליך במדבר הגדול) שנאמר "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאָתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן" (במדבר לג, א). וזה גם הטעם שנאמר על הליכתם במדבר הפסוק "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קִמְהָ ה' וַיִּפְצוּ אִיבֵיָד וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיָד מִפְּנֵיָד" (במדבר י, לה), "וַיִּפְצוּ אִיבֵיָד וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיָד מִפְּנֵיָד" – שהכוונה אל האויבים הרותמים 'הקליפות' וכוחות הטומאה שהם אויבי ה', ואין הכוונה לאויבים גשמיים שהרי לא היו לעם ישראל אויבים כאלו בכל מסעם במדבר. ונמצא שכשם שתיקנו את ארץ מצרים ועשו אותה כמצולה שאין בה דגים מ'ניצוצות קדושה', כך תיקנו גם את המדבר הגדול. לכן נאמר "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (במדבר לג, א) לומר ששם בארץ מצרים החלו בתיקון הניצוצות והמשיכו במסעות שעשו בהיותם במדבר (פני דוד' להחיד"א תחילת פרשת מסעי ד"ה ואפשר עוד לפרש' בשם ר' סלימאן בן אוחנה).

הליכת ישראל במדבר היתה לברר ניצוצי קדושה, וזה הטעם שהיו ישראל חונים במקום אחד במשך שנה ובמקום אחר שנים עשר שעות, והכל הוא כפי מה שצריך לביורו הניצוצות שישנם במקום ההוא. וביורו זה שבמדבר סיני אין כוח בעולם שיכול לעשותו זולת 'קדושה השלימה' שהיא השכינה והתורה וישראל, וכשישנם יחד ששים רבוא נשמות ישראל הקדושות, ועם משה רבינו שהוא אילן הקשור לנשמות ישראל (יארור החיים' על התורה תחילת פרשת מסעי ד"ה אכן יתבאר על פי ועייניו לשוננו). וכך לפעמים היו ישראל מתעכבים בחנייתם הרבה ולפעמים היו מתעכבים מעט, כי יש מקום שהיתה הקליפה קשה או שהיו שם הרבה ניצוצות או שהיו חוטאים ואדרבא קלקלו ולא תיקנו ואז היו צריכים להתעכב יותר ויותר כדי לתקן את הכל (יצמח דוד' למחבר שו"ת בית דוד פרשת בהעלותך דף י' ע"ב טור א ד"ה וביים הקים). וכל ישיבתם בחנייתם בזמן שהותם במדבר היה זמן מה לפי שיעור ניצוצי קדושה באותו המקום. כך שהכל במידה ובמשקל כפי שְׁהִיָּת עליהם יוצר בראשית אל דעות (נחל קדומים' להחיד"א תחילת פרשת מסעי אות א ד"ה אלה מסע).

גם החניות במדבר נקראו 'מסעות' שנאמר "אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאָתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן" (במדבר לג, א) לפי שגם שם היו מסייעים מסועות ומבררים ניצוצי קדושה, שכמו בדרך הילוכם כך בחנייתם (נחל קדומים' להחיד"א תחילת פרשת מסעי אות א ד"ה אלה מסע). ומטעם זה היה שמות לכל המקומות בהם עברו וחנו עם ישראל במדבר, אף שלא עבר בארץ ההיא אף איש כדי שיתן שמות למקומות הללו, אלא ששמות אלו ניתנו להם כעת לפי ערך הברורים שִׁבְּרוּ בכל מקום ומקום, שלפי הברור כן הוסב לה שמה באותיותיה כגון "חֲצֵרֹת" (במדבר לג, יז) ו"רְתֵמָה" (במדבר לג, יח) ו"רְמֹן פְּרָךְ" (במדבר לג, יט) ו"לִבְנָה" (במדבר לג, כ) וכן הלאה (באר מים חיים' פרשת עקב על הפסוק 'המוליך במדבר הגדול' ד"ה המוליך). ולפי שאין מי שמכיר 'בניצוצות קדושה' אלא הקב"ה לכן לא היו נוסעים וחונים אלא על פי ה' (יצמח דוד' למחבר שו"ת בית דוד פרשת בהעלותך דף י' ע"ב טור א ד"ה וביים הקים) שנאמר "עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחַנו כָּל יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הָעָם עַל הַמִּשְׁכָּן וְחָנְנוּ" (במדבר ט, יח) וכן שנאמר "וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעָם יָמִים מְסֻפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן עַל פִּי ה' יִחַנו וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ" (במדבר ט, ט).

ועל כך נאמר "וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם" (במדבר לג, ב) – שהיו 'מוצאייהם' – שהיו 'מוצאייהם' ומבררים ניצוצות קדושה, ו"לְמִסְעֵיהֶם" – שמסעות אלו היו 'על פי ה' " (פני דוד' על התורה להחיד"א תחילת פרשת מסעי ד"ה ואפשר עוד לפרש). וממשיך הפסוק לפרש שזה עצמו הטעם שהוצרכו ל"מִסְעֵיהֶם" כלומר שיוליכו אותם בכל המקומות הללו, משום "לְמוֹצְאֵיהֶם" כדי להוציא מה שהיה שם מ'ניצוצות קדושה' (מאורי אורי לר' מאיר ביקיאים פרשת מסעי ד"ה אמור מעתה שאף). והתיבה "מוֹצְאֵיהֶם" היא מלשון 'יצאה' ו'מציאה' לפי שמעיקרה הניצוצות שהוצאו מאותן המקומות היו מוכנים שם מיד וממתנינם למסעות, כך שאם היו ישראל זוכים אז היו מוציאים את אותם הניצוצות בזמן מועט (זרע שמשון לר' שמשון נחמני פרשת מטות דף קכ"ב ע"ב ד"ה וכתוב משה את מוצאייהם) של חודש או חודשיים מסע במדבר, בהם היו ישראל מגיעים לכל המקומות כדי לקבץ ולהוציא את כל ניצוצות קדושה שהיו משוקעים בקליפות. אך בחטאים נגזר עליהם לרעות במדבר ארבעים שנה (מאורי אורי לר' מאיר ביקיאים פרשת מסעי ד"ה אמור מעתה שאף) וכך להתעכב זמן רב (זרע שמשון לר' שמשון נחמני פרשת מטות דף קכ"ב ע"ב ד"ה וכתוב משה את מוצאייהם).

כל הגלויות של ישראל הן לטובתם כדי לתקן ולהעלות ניצוצות קדושה

הקב"ה הביא את עם ישראל לארץ ישראל הקדושה, כי שם יש יותר כוח להעלות את 'ניצוצות קדושה' (נעום אלימלך' פרשת שלח על כך הפסוק 'ועתה יגדל נא' ד"ה ועתה יגדל). שבזמן שעם ישראל יושבים על אדמתם בארץ הקודש ומדברים עצמם בה' אלוהיהם (באר מים חיים' פרשת נבטים פרק כט, כא ד"ה ושעמתי כזה מפי הצדיק) ועוסקים בתורה (יערבי נחל' פרשת וראא סוף דרוש א ד"ה אמנם בהבטחה), אז יש בכוחם לתקן את כל הניצוצות קדושה שנפלו מרחוק ומקורב (תפארת שלמה' פרשת כי תצא על הפסוק 'ושבת שבוי) כי הם נשאבים מכל מקום בעולם (יארור החיים' פרשת יתרו יט, ה ד"ה עוד ירמוז, 'שם משמואל' לר' שמואל בורשטיין פרשת בראשית שנת תרע"ד יח טור ב ד"ה ונתנה הארז"ל' בשם הארז"ל ז"ל) ומגיעים אליהם ומשכימים לפתחיהם כדי שיבואו לתיקון על ידם (באר מים חיים' פרשת נבטים פרק כט, כא ד"ה ושעמתי כזה מפי הצדיק). וכל זה אף על פי שישאל לא נמצאים בגופם במקום בו נמצאים אותם הניצוצות בגלות (יערבי נחל' פרשת וראא סוף דרוש א ד"ה אמנם בהבטחה), כי יש כוח בזה לארץ ישראל שהיא נקודת המרכז של העולם וירצונו' של כל המקומות בעולם מתפשטות לתוך ארץ ישראל ומקבלות משם את חיותן. לכן הכוחות של כל המקומות כלולות בארץ ישראל והיושב בה יכול לברר ניצוצות מכל העולם (יערבי נחל' פרשת שמות סוף דרוש ב ד"ה ותנה כמה מעלות טובות).

אמנם אחרי שישראל חטאו (שם משמואל' לר' שמואל בורשטיין מוסכמטושב פרשת בראשית שנת תרע"ד יח טור ב ד"ה ונתנה הארז"ל' בשם הארז"ל ז"ל) ונחרב בית המקדש בעוונות הרבים (נזר הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כד סימן ד' ד"ה כתיב כי לעולם), כבר תש כוחם של ישראל (יארור החיים' על התורה לר' חיים בן עטר פרשת יתרו יט, ה ד"ה עוד ירמוז, 'יארור החיים' על התורה פרשת בהר פרק כה, לט) ואז הם התחייבו חובת גלות בכל קצוות הארץ (נזר הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כד סימן ד' ד"ה כתיב כי לעולם, 'שם משמואל' פרשת בראשית שנת תרע"ד יח טור ב ד"ה ונתנה הארז"ל' בשם הארז"ל ז"ל) על מנת לילך ולחזר אחרי 'ניצוצות קדושה' שבעולם (שם משמואל' פרשת בראשית שנת תרע"ד יח טור ב ד"ה ונתנה הארז"ל' בשם הארז"ל ז"ל) אל המקום שבו הם טבועים שם (שם משמואל' פרשת ושב שנת תרע"ד יח טור א ד"ה יארז"ל ז"ל הקשה' בשם הארז"ל ז"ל). וגם אז היות שכבר נחלש כוחם על ידי החטא (יארור החיים' על התורה פרשת בהר פרק כה, לט), לא היה בהם כוח יפה לתקן הניצוצות בארץ כמו בתחילה (באר מים חיים' פרשת נבטים פרק כט, כא ד"ה ושעמתי כזה), על ידי כוח התורה התפילה והמעשים הטובים (נזר הקודש' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כד סימן ד' ד"ה כתיב כי לעולם).

נגזר על כל עם ישראל לגלות לבבל כפי שנלמד מציווי ה' "בְּבִלְהָ יִבְאֹוּ וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פְּקֻדֵי אֲתָם נְאֻם ה'" (ירמיה כו, כב) (לקוטי תורה' להארז"ל ז"ל על התהלים מזמור פד ד"ה גם צפור), כי שם התקבצו בימי נבוכדנצר כל האומות ועמם הניצוצות, לכן ישראל יצאו לשם לגלות על מנת לאסוף ולהוציא משם את 'ניצוצות קדושה', שהרי זה עיקר טעם כל הגלויות של ישראל לקבץ את הניצוצות שנדחו ל'קליפות' (זרע שמשון' על התורה לר' שמשון נחמני בחלק הנקרא קינות' דף מט ע"ב ד"ה מדרש רב). ולכן ארץ זו נקראה 'בבל' כי התערבבו ונבללו שם הרבה ניצוצות קדושה. ניצוצות אלו גרמו שעיקר תורה שבעל פה של ישראל היתה דווקא

בבבל. וכך כמו שהיה במצרים הרבה ניצוצות קדושה התקועות שם עד שהוצרכו ישראל לרדת למצרים ולהוציא אותם משם, כך היה גם בבבל! (מגלה עמוקות) על התורה סוף פרשת נח ד"ה ולכן נקרא שמה שבער). והקב"ה רמז לאברהם אבינו שבניו יָרְדוּ לבבל כפי שירדו למצרים להוציא ניצוצות קדושה שנאמר "וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם" (בראשית טו, יג) כאשר ראשי תיבות "בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם" הוא 'בְּבָבֶל' וזה כנגד "בְּבָבֶל" כפי שנאמר "עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי שָׁם בָּלַל ה' שֶׁפֶת כָּל הָאָרֶץ" (בראשית יא, ט) (מגלה עמוקות) סוף פרשת נח ד"ה ולכן נקרא שמה שבער).

גם הגלויות האחרונות (וערבי נחלי פרשת שמות תחילת דרוש ב שנת תקסב ד"ה ונראה לבראשית) **בין ובאדום** (עפ"י ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה על מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין ענין) **והשיעבוד בהם היה כדי להוציא את ניצוצות הקדושה שנפלו שם בקליפה** (וערבי נחלי פרשת שמות תחילת דרוש ב שנת תקסב ד"ה ונראה לבראשית) **ובפרט בגלות אדום שהיא הגלות האחרונה, שצריכים לברר ולקבץ בה את ניצוצי הקדושה, והדוחק שעושים שם אומות העולם לישראל עושה שהבירור יהיה יותר מהרה, כי ככל שמתרבים הצרות לישראל בגלות כך נגמר יותר מהר בירור הניצוצות** (מאור עיניים פרשת ויצא דף ק ע"ב ד"ה וגם בארם). אלא שלגלות יון וגלות אדום לא גלו כל ישראל, כי עשרת השבטים גלו קודם לכן על ידי סנחריב, ורק השבטים הנותרים גלו אצלם כדי לאסוף את הניצוצות הקשורים אליהם שהתפזרו והתערבבו שם. **והטעם שדוקא הם, כי רק מי שיש לו ניצוצות הקשורים אליו שצריך לקבצם באותה גלות הוא לבדו גולה ומקבצם** (ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה על מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין ענין, עפ"י יפרי עץ חיים להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג ד"ה והנה בזה תבין הטעם) **ומשתהה בגלות ההיא כמה שנצרך כדי להוציא ממנה את הקדושה** (פרי צדיק, לר' צדוק הכהן מלובלין פרשת עקב אות יח ד"ה מזמור לדוד).

ואף שהיו צריכים כל ישראל להשתעבד בכל שבעים האומות על מנת להוציא את כל ניצוצות הקדושה בעולם – **הרי שדי ביהודי אחד כדי להעלות מה שנפל באומה והוא יכול להעלות שם הרבה מאוד ניצוצות** (זכר דודי לר' דוד זכות ממודינא נאמר שלישי פרק נ דף קפ ע"א תחילת ד"ה ובה תבין טעם) **הקשורות לטוב ששמתו** (עפ"י יפרי עץ חיים להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג ד"ה והנה בזה תבין הטעם), **ונעשה כאילו השתעבדו שם כל ישראל בידי אותה האומה**. וכך יהודי אחד שְׁגוּלָה נחשב כאילו כל ישראל גלו (ראה ישיר השירים רבה פרשה ב סדרא תינא חלק ח אות ב) (זכר דודי לר' דוד זכות ממודינא נאמר שלישי פרק נ דף קפ ע"א תחילת ד"ה ובה תבין טעם). **לכן היהודים התפזרו בכל ארבע רוחות העולם** (לקוטי תורה להארי"י ז"ל על התלמוד מזורם פד ד"ה גם צפור, ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה על מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין ענין) **ואף הגיעו למקומות הרחוקים מאוד מהקדושה**. **ודבר זה נקטו ישראל מאד איך על ידי יהודים בודדים אף שאינם צדיקים, מתבררים הניצוצות הקדושות מעמקי הקליפות**. **והוא מנפלאות תמים דעים** (לקוטי הלכות, לר' נפתלי אורח חיים ב, ברכת הדואת היחיד אות מה ועייניו שהאריך בזה).

עם ישראל היו צריכים לצאת למסע בכל ארבע הגלויות שהם בבל, מדי יון ואדום הרמזים בפסוק "אֵלֶּה מְסַעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לְצַבְאֲתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן" (במדבר לב, א) (אמרי נועם לר' מדייקוב פרשת שמע אות א על הפסוק 'אלה מסעי ד"ה והוא אלה מסעי בני ישראל) **כי ראשי תיבות "אֵלֶּה מְסַעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" הם ראשי תיבות אָדוּם, מִדֵּי, בָּבֶל, יוֹן** (מגלה עמוקות) תחילת פרשת מטות מסעי ד"ה והנה הלכו ישראל, ד"ה אמרי נועם לר' מדייקוב פרשת שמע אות א על הפסוק 'אלה מסעי ד"ה והוא אלה מסעי בני ישראל). **אמנם כל הגאולות מאותן הגלויות לא היו גאולות שלימות כי נשארו שם קצת ניצוצות קדושה שלא יכלו אז להתברר, וזה בשונה מגאולת מצרים ששם התבררו כל הניצוצות קדושה לגמרי ולא נשאר דבר, לכן רק היא נקראת 'גאולה שלימה'** (פרי עץ חיים להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג ד"ה אמנם בכל הגאולות). **וזה הטעם שגם אחרי גאולות בבל מדי ויון נשארו עדיין יהודים מעם ישראל החיים תחת ידם של אותן האומות אף שכבר עלו רוב היהודים לארץ ישראל בבניין בית המקדש השני. ודבר זה היה מן השמים על מנת להמשיך לברר את הניצוצות שנותרו שם אף שכללות ישראל כן יצאו מהגלות ההיא** (ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה על מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין ענין).

אחרי שייאספו כל ניצוצות הקדושה בעולם יבוא מלך המשיח

חטא אדם הראשון גרם למעשה לכל הגלויות עד ימות המשיח כי צריך לברר את הניצוצות שנפלו שם (עפ"י ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין סיבת). אך מכל מקום מתבאר בזה כי אריכות הגלות במהותה אינה רעה לעם ישראל חלילה, אלא טובה מופלגת שעל ידה יכולים לברר את כל ניצוצות הקדושה' כי כל נפש אשר נפלו בחטא אדם הראשון. **וכיון שצריך זמן מיוחד בגלות כפי בחינת כל ניצוץ שנפל, הרי זה גורם אריכות זמן הגלות כדי לתקנו ולהשיבו לאיתנו ומעלתו** (נור הקודש לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כד סימן ד ד"ה כתיב כי לעולם). **וזה כל עבודת האדם לברר את אותם הניצוצות שנפלו בין הקליפות** (לקוטי הלכות לר' נפתלי אורח חיים ב, בציעת הפת אות לו), **ולכן יצאו ישראל בגלות על מנת ללקטם**. וכאשר יגמרו ללקט את כל אותם הניצוצות אז תכף ומיד ה' יִכְנַס אותם חזרה לארצם, וכפי שהיה ביציאת מצרים שליטת כל הניצוצות שם ומיד יצאו ממצרים (זרע שמשון על התורה פרשת לך לך דף י"ג ע"ב טור א ד"ה וכנגד הטעם שהפריש). **וכשיצאו יקבצו לארצם הרי הוא גמר בירור הניצוצות הקדושה אשר נפוצו בארץ** (יצואי שלילי להארי"י תחילת פרשת וראה אות א ד"ה בקבצו).

ביאת הקץ (ישעיה התפלה למחבר 'באר מים חיים' מבוא השער פרק ח ד"ה כי הנה על פי בשם הוזהר ויפץ חיים) **תלוי בבירור וקבוצ ניצוצות הקדושה'** (ישעיה התפלה' מבוא השער פרק טז ד"ה וכן הוא פרוש המקרא ד"ה וכן נמי מרמז, ישעיה התפלה' מבוא השער פרק ח ד"ה כי הנה על פי בשם הוזהר ויפץ חיים) **שעליהן נרמז בפסוק 'וְשָׁב ה' אֶלְקֵינוּ וְרַחֲמֵנוּ וְשָׁב וּקְבַצְנוּ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְיָצָה ה' אֶלְקֵינוּ שְׁמָה'** (דברים ג, א) (ישעיה התפלה' מבוא השער פרק טז ד"ה וכן הוא פרוש המקרא ד"ה וכן נמי מרמז) **שכשתהיה עליית כולו אזי בודאי תהיה הגאולה תיכף ומיד** (קדושת לוי לר' לוי יצחק מברדיטשוב בפרשת ויחי על הפסוק 'גור אריה יהודה מטרף בני עליית' לוי גור אריה). **לכן באלף השישי לבריאת העולם יתקונו ויעלו הניצוצות בכפלי כפלים ביחס למה שהיה בשנים קדמוניות שאז ניתקנו במשך זמן רב, בכדי לקרב את הגאולה שתהיה מהרה** (יאור לשמים לר' מאיר הלוי מאטאא פרשת בשלח על הפסוק וייהי ביום השלישי ד"ה וייהי ביום השלישי). **וזהו גם הטעם של מלחמת גוג ומגוג, שהואיל והוא סוף תיקון העולם והקדושה רוצה ליטול מהקליפה את כל ניצוצי הקדושה שבלעה, לכן 'הקליפה' תתאמץ בכל כוחה לעכב מה שתחת ידה ותערוך מלחמה עם 'הקדושה', ויתקבצו על ישראל כל שבעים האומות שבהם התפזרו הניצוצות הקדושה'** (זכר דודי לר' דוד זכות ממודינא נאמר ג פרק פ דף רסג ד"ה וטעם מלחמת גוג ומגוג).

בעת הגאולה האחרונה יהיה בירור גמור לניצוצות הקדושה' כמו שהיה במצרים שנאמר "כִּימִי יָצְאֲתֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲרָצָנוּ נִפְלְאוֹת" (מכילתא, ט) (לקוטי תורה להארי"י ז"ל תחילת פרשת כי תצא ד"ה והנה הגלויות). **לכן הגאולה האחרונה נקראת 'גאולה שנייה' שנאמר 'וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֶדְנִי-שִׁנַּת יָדוֹ'** (ישעיה יא, יא) **וכן בקדושת מוסף של שבת אומרים עליה שה' יגאלנו ברחמינו שנית' – כי היא תהיה 'גאולה שלימה' כמו גאולת מצרים שהיתה 'הראשונה בזה** (זרע שמשון פרשת לך לך דף י"ג ע"ב טור א ד"ה ונדע על כל תכלית). **אמנם הגאולה האחרונה תהיה אף יותר מגאולת מצרים כי לא יצטרכו אחריה יותר תיקון לניצוצות בשום מקום בעולם** (ישעיה המצותי להארי"י ז"ל פרשת ראה על מצות זכר ליציאת מצרים ד"ה ובה תבין ענין, פרי עץ חיים להארי"י ז"ל שער קריאת שמע פרק ג ד"ה אמנם בכל הגאולות). **וכאשר יושלם בירור הניצוצות הקדושה' שבעולם אז יבוא משיח צדקנו** (נור הקודש על בראשית רבה כד סימן ד ד"ה כתיב כי לעולם, 'תפארת שלמה' רמזי הפורים בדרוש על קבלת התורה ד"ה אמנם כאשר נשים לב, זכר דודי מאמר ג פרק קר"ך דף שלד ד"ה וזהו כוונת חז"ל) **שהוא לגלול ושמת אדם הראשון בעצמו** (נור הקודש על בראשית רבה כד סימן ד ד"ה כתיב כי לעולם) **(במהרה בימינו, אמן)**.

<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם שולמית אלישבע בת חיה חיי אורי הכהן בן קריאת חיי</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם דוד בן פריחה חיי שה' יתברך ישלם לו תפארה שלימה בכל רמזי חבדו ושיטה בדיו, ויחזור בריא ושלם לאיתנו!</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם ציונה שושנה בת חנה במנון חיי שליחה אסתר בת אלינו חיי שירה בת אלינה חיי זכות הלימוד עמוד לון לרפאה</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>	<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>
<p>הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם הענין להוציא את הניצוצות שנפלו שם</p>							